

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про екологічне страхування (реєстр. № 6018 від 09.09.2021, Кабінет Міністрів України)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 30 листопада 2021 року (протокол № 90) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є запровадження страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну державі, життю, здоров'ю та майну фізичних осіб, юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців в результаті порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфер фінансових послуг, охорона здоров'я та життя людей, тварин і рослин, довкілля, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належать до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» та Глави 6 «Навколишнє середовище» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

Правовідносини, аналогічні тим, які пропонується врегулювати проектом Закону, регулюються:

– Директивою 2009/138/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25 листопада 2009 року про початок і ведення діяльності у сфері страхування та

перестраховування (Платоспроможність II) (OJ L 335, 17.12.2009, р. 1–155) (далі – Директива 2009/138);

– Директивою 2004/35/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 21 квітня 2004 року про екологічну відповідальність за попередження та ліквідацію наслідків завданої навколишньому середовищу шкоди (OJ L 143, 30.4.2004, р. 56–75) (далі – Директива 2004/35).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до положень *статті 133 Угоди про асоціацію*, Сторони визнають важливість наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства до *acquis* ЄС. Таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи *acquis* ЄС, зазначені у *Додатку XVII* до цієї Угоди.

Доповненням XVII-2 «Правила, що застосовуються до фінансових послуг» *Додатка XVII Угоди про асоціацію* визначено, що у сфері страхування мають бути прийняті відповідні положення, зокрема, Директиви 2009/138/ЄС.

Положення частини першої статті 8 законопроекту щодо умови здійснення страховиком екологічного страхування за наявності ліцензії на здійснення страхової діяльності відповідають положенням статей 14 та 15 Директиви 2009/138.

Розмір, умови формування та перелік фондів Бюро екологічного страхування узгоджуються з положеннями частини третьої статті 90 Директиви 2009/138, в якій зазначено, що наглядові органи повинні схвалити один з двох наступних пунктів: (а) грошовий розмір для кожного пункту додаткових власних фондів; (б) метод визначення розміру кожного пункту додаткових власних фондів, у випадку чого, схвалення наглядовими органами розміру, визначеного відповідно до цього методу, повинно надаватись на визначений період часу.

Згідно з положеннями *статті 360 Угоди про асоціацію*, Сторони розвивають і зміцнюють співробітництво з питань охорони навколишнього середовища й таким чином сприяють реалізації довгострокових цілей сталого розвитку і зеленої економіки. Передбачається, що посилення природоохоронної діяльності матиме позитивні наслідки для громадян і підприємств в Україні та ЄС, зокрема, через покращення системи охорони здоров'я, збереження природних ресурсів, підвищення економічної та природоохоронної ефективності, інтеграції екологічної політики в інші сфери політики держави, а також підвищення рівня виробництва завдяки сучасним технологіям. Співробітництво здійснюється з урахуванням інтересів Сторін на основі рівності та взаємної вигоди, а також беручи до уваги взаємозалежність, яка існує між

Сторонами у сфері охорони навколишнього середовища, та багатосторонні угоди у цій сфері.

Відповідно до *статті 362 Угоди про асоціацію*, Сторони, *inter alia*, обмінюються інформацією та досвідом.

Директива 2004/35 встановлює рамки екологічної відповідальності, що ґрунтуються на принципі «забруднювач платить», для попередження та ліквідації наслідків екологічної шкоди.

Положення частини другої статті 2 законопроекту узгоджуються з вимогами пункту 1 статті 16 Директиви 2004/35, в якому передбачено, що дана Директива не чинить перешкод підтримці або прийняттю державами-членами більш суворих положень щодо попередження та відновлення екологічної шкоди, зокрема визначенню інших видів діяльності з метою їх підпорядкування вимогам даної Директиви в галузі запобігання та відновлення так само, як і визначенню інших відповідальних сторін.

Додатково необхідно зазначити, що текст законопроекту містить ряд правових норм, що згідно зі *статтею 282 Угоди про асоціацію*, не відповідають принципу правової визначеності, що створюватиме ризики неоднозначного тлумачення та неналежного правозастосування норм законопроекту, а саме, стаття 2 законопроекту має назву «Обов'язковість страхування цивільної відповідальності за шкоду, заподіяну внаслідок порушення законодавства про охорону навколишнього природного середовища», а у частині першій цієї статті передбачається, що «суб'єкти господарювання, віднесені до високого ступеня ризику, зобов'язані укласти договір екологічного страхування в порядку та на умовах, встановлених цим Законом». Однак, згідно з частиною другою статті 5 Закону України «Про страхування» обов'язкові види страхування, які запроваджуються законами України, мають бути включені до цього Закону. Забороняється здійснення обов'язкових видів страхування, що не передбачені цим Законом.

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону про екологічне страхування (реєстр. № 6018 від 09.09.2021, Кабінет Міністрів України) **за своєю метою не суперечить** цілям Угоди про асоціацію, проте **порушує** принцип правової визначеності, а відтак **потребує суттєвого доопрацювання**.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/06-2021/375441 від 02.12.2021

731944